

Förarbete inför eventuell omarrondring i Sågen-Gopa - Slutrapport

Länstyrelsen
Dalarnas län

Omslagsbild: Gopa bystuga. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Utgiven av: Länsstyrelsen i Dalarnas län, september 2024

Författare: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Rapportnummer: 2024:8

Diarienummer: 6276-23

Rapporten kan laddas ner från Länsstyrelsen i Dalarnas läns webbplats: lansstyrelsen.se/dalarna/publikationer

Ingår i serien Rapporter från Länsstyrelsen i Dalarnas län, ISSN: 1654-7691.

Förord

Länsstyrelsen i Dalarnas län har sedan många år ett uppdrag att arbeta med att förbättra fastighetsstrukturen i länet. På många håll är lantbruksfastigheterna i länet starkt ägosplittrade. Genom en omarrondering kan fastighetsstrukturen förbättras avsevärt, med stora vinster för både markägare och samhället.

Inför en eventuell omarrondering genomförs s k förarbeten. Länsstyrelsen jobbar då i nära dialog med markägarna och i samarbete med andra myndigheter, för att ta fram underlag och klargöra förutsättningarna för omarrondering i aktuella byar.

Under 2023 genomfördes ett förarbete i byarna Sågen och Gopa i Falu kommun. Denna rapport är en sammanställning av genomförande, resultat och slutsatser från det förarbetet.

Falun den 1 juli 2024

Martin Persson
Projektledare

Innehåll

FÖRORD	3
SAMMANFATTNING	5
BAKGRUND	5
GENOMFÖRANDE	6
UTVÄRDERING	7
SLUTSATSER	9
BILAGOR	9

Sammanfattning

I byarna Sågen och Gopa, Falu kommun, pågick ett förarbete inför en eventuell omarrondering under perioden 28 november 2022 - 3 december 2023. Under förarbetet bjöds ägare av lantbruksfastigheter i byarna Sågen och Gopa in till ett tiotal möten i Gopa bystuga med olika teman. Mötena är en central del i arbetssättet med aktiv dialog och samverkan med berörda markägare inför en eventuell omarrondering.

Efter genomförda förarbeten får markägarna avgöra om de vill ansöka om omarrondering eller inte. Vid mötet den 3 december 2023 beslutade de berörda markägarna genom röstning att inte ansöka om omarronderingsförrättning.

Utvärdering efter avslutat förarbete visar att förarbetena är uppskattade och att många markägare lärt sig mycket i processen. Samtidigt har markägarna i utvärderingen kunnat framföra sina synpunkter och idéer om hur förarbetena kan utvecklas. En ofta framförd synpunkt är att Lantmäteriet ska delta mer aktivt i förarbetet, för att kunna ge klarare besked i ett antal frågor.

Dialog med markägare och svaren i utvärderingarna visar att många markägare förstår behovet av att förändra fastighetsstrukturen och de har också en vilja att förändra. Däremot har de upplevt att osäkerheten i nuvarande process är för stor och att flexibiliteten är för liten. Här har vi fått viktiga signaler att ta med oss till kommande förarbeten i andra byar, så att osäkerheterna minskar och flexibiliteten ökar.

Bakgrund

Ungefär en tredjedel av Dalarnas jord- och skogsbruksmark finns på fastigheter som präglas av stor ägosplittring. Detta kan försvåra eller förhindra rationellt brukande av åker och skog, oavsett vilken inriktning man har på sitt brukande. En rationalisering av fastighetsstrukturen medför stora förbättringar och är mycket viktig för utvecklingen av Dalarnas län, både för markägarna och för samhället.

Länsstyrelsen i Dalarna har sedan år 2021 fått stärkt statlig finansiering för att på olika sätt verka för en bättre fastighetsstruktur, där omarrondering är det mest effektiva verktyget. Arbetet präglas av dialog och samverkan med berörda markägare, inom ett s k förarbete. Genom förarbetet får markägarna kunskap om och förståelse för vad en omarronderingsförrättning innebär, innan en eventuell ansökan om förrättning skickas in till Lantmäteriet.

Ett förarbete kan inledas efter att markägare i en eller flera byar visat

intresse för att få veta mer om hur en omarrondering skulle kunna genomföras i just deras by. I byarna Sågen och Gopa, Falu kommun, pågick ett förarbete inför en eventuell omarrondering under perioden 28 november 2022 - 3 december 2023.

Genomförande

Projektet har letts av en projektledare, en projektkoordinator samt vid behov projektkommunikatör och/eller markhandläggare från Länsstyrelsen.

Under förarbetet bjöds ägare av lantbruksfastigheter i byarna Sågen och Gopa in till ett tiotal möten i Gopa bystuga med olika teman. Mötena är en central del i arbets sättet med aktiv dialog och samverkan med berörda markägare inför en eventuell omarrondering.

Mötena fyller flera syften:

- information och kunskap förmedlas i olika frågor, som är viktiga att känna till inför en omarrondering
- markägarna kan ställa frågor och diskutera, både med varandra, med projektledningen och med olika gästföreläsare, bland annat från Lantmäteriet
- markägarna kan berätta om olika värden och aspekter som är viktiga att ta hänsyn till i just deras by

För att även ge markägare som är bosatta långt ifrån sin lantbruksfastighet i Sågen eller Gopa möjlighet att delta, har vissa möten i bystugan gått att följa via Skype. Vi har också genomfört tre rent digitala möten via Skype, för de markägare som inte kan eller vill delta på möten i bystugan.

Under en stor del av förarbetet har markägarna erbjudits möjlighet att boka in enskilda samtal med projektledningen, för att kunna diskutera och ställa frågor fokuserat på det egna markinnehavet.

I början av förarbetet valde markägarna representanter till en väggrupp, som under ledning av en vägspecialist från Skogsstyrelsen gick igenom både befintliga vägar och eventuellt behov av att bygga nya vägar.

Markägarna valde också en oberoende markägarrepresentant, som har följt förarbetet, bevakat markägarnas intressen i processen och funnits till hands för frågor som markägarna vill veta mer om.

Mötesplan med datum och teman, vilket ger en god bild av förarbetets innehåll, bifogas i bilaga 1.

Mot slutet av förarbetet valde markägarna att beslut om eventuell

ansökan om omarrondering skulle göras genom röstning gemensamt i bystugan. De valde att röstning skulle göras med en röst per markägare, oavsett areal eller antal fastigheter de äger. Vid mötet den 3 december 2023 beslutade de berörda markägarna genom röstning att inte ansöka om omarronderingsförrättning. I röstningen deltog markägare som var närvarande vid mötet eller hade lämnat fullmakt till någon närvarande.

I förarbetet Sågen-Gopa lämnades sammanlagt 91 röster (av totalt 140 röstberättigade) vilket motsvarar en andel på 65 %. Resultat av röstningen:

JA TILL ANSÖKAN – 35 röster

NEJ TILL ANSÖKAN – 54 röster

BLANK RÖST – 1 st.

OGILTIG RÖST – 1 st.

Utvärdering av förarbetet i sin helhet gjordes under perioden januari – april 2024. En enkät skickades till alla berörda markägare i januari 2024. Sammanställningen och resultatet av enkäten publicerades därefter på bysidan på vår webbplats: www.omarrondering.se.

Utvärdering

För att utvärdera förarbetet har berörda markägare har fått svara på en enkät under perioden 23 januari 2024 – 20 februari 2024. Enkäten skickades ut per brev till markägarna som kunde svara skriftligt eller digitalt via www.omarrondering.se

Totalt skickades enkäten till 140 markägare och 45 stycken svar inkom, det vill säga 32 % besvarade enkäten. De viktigaste resultaten från utvärderingen sammanfattas nedan:

- 85 % av de som svarat tycker att förarbetet med markägarmöten har varit bra och 100 % uppger att de haft möjlighet att säga sin åsikt och framföra sina synpunkter under mötena. 91 % har också uppskattat möjligheten till enskilda samtal.
- 96 % uppger att de fått tydlig information om vad en omarronderingsförrättning innebär och 79 % tycker att Länsstyrelsen har lyssnat på dem under förarbetet. 14 % upplever att vi inte lyssnat.
- Drygt hälften har inte saknat information eller något temaområde under förarbetet, medan 17 % har saknat något. Det som främst efterfrågas är klarare besked om avgränsning, besked

om verklig kostnad från Lantmäteriet samt klarare besked om kostnaderna för vägar. Också möjlighet att få lyssna på markägare som varit med i en omarrondering efterfrågas.

- 70 % anger att Lantmäteriets medverkan har varit bra och 73 % (högst andel) anger att mötet där Lantmäteriet går igenom hur en omarronderingsförrättning går till var det mest givande mötet.
- Ungefär hälften av markägarna har samma inställning till omarrondering som de hade innan förarbetet. 36 % uppger att de blivit mer positiva till omarrondering efter förarbetet, medan 11 % blivit mer negativa.
- Drygt hälften av markägarna upplever att väggruppen haft en viktig roll, medan en stor andel, 77 %, är osäkra på markägarrepresentantens bidrag under förarbetet.

Bland övriga synpunkter i enkätens kommentarsfält kan nämnas:

- Vägkostnadernas storlek och osäkerhet tycks ha påverkat mycket.
- Även osäkerhet kring vilka marker man eventuellt får behålla och hur resultatet blir efteråt är många kritiska till, man upplever processen som oflexibel.
- Även de totala kostnaderna upplevdes som både höga och osäkra.
- Röstningsförfarandet är det också många som har funderingar kring och några påpekar risker för omfattande avverkningar och eventuellt förstörda naturvärden vid omarrondering.
- Samtidigt är det också många som ser positiva möjligheter med en omarrondering och beklagar att omarronderingen inte blev av.

För att ta del av sammanställningar av svaren på samtliga frågor och även läsa alla kommentarer och förslag som kommit in, hänvisas till utvärderingsrapporten i bilaga 2.

Slutsatser

När vi summerar förarbetet i Sågen-Gopa kan vi konstatera att det har varit relativt välbesökta markägarmöten i bystugan. Dock har det i stor utsträckning varit samma personer som återkommande besökt mötena. Det tolkar vi som att majoriteten av de närvarande bor på orten.

För att ge fler möjligheter att delta på våra möten och ta del av information har vi erbjudit digitala möten. Dessa möten har dock inte varit så välbesökta. Enligt utvärderingarna skulle detta kunna bero på bristande intresse eller att markägarna har liten erfarenhet av digitala mötesverktyg, till stor del kopplat till markägarnas snittålder. I kommande förarbeten bör vi hitta sätt att öka markägarnas kunskap om och vilja att använda digitala mötesverktyg.

Utvärderingarna visar att våra förarbeten har uppskattats och att många har lärt sig mycket om både omarrondering och förrättningsprocessen. Till stor del tolkas svaren som att upplägg och innehåll i förarbetena kan behållas, möjligen att ambitionsnivå och antalet möten kan minskas något.

Många markägare vill också att Lantmäteriet ska delta mer aktivt i förarbetet, för att kunna ge klarare besked i ett antal frågor. Denna signal är tydlig och till kommande förarbeten kommer vi att undersöka om och i så fall hur Lantmäteriet kan vara mer delaktiga i förarbetena.

Dialog med markägare och svaren i utvärderingarna visar att många markägare förstår behovet av att förändra fastighetsstrukturen och de har också en vilja att förändra. Däremot har de upplevt att osäkerheten i nuvarande process är för stor och att flexibiliteten i processen är för liten. Detta tolkas som avgörande faktorer för att flera markägare inte vill ansöka om omarrondering. Även osäkerheten kring vägarna, som också förknippas med stora, osäkra kostnader, har haft stor påverkan på röstningsresultatet. Här har vi fått viktiga signaler att ta med oss till kommande förarbeten i andra byar, så att osäkerheterna minskar och flexibiliteten ökar.

Bilagor

- Bilaga 1 Plan för markägarmöten Sågen – Gopa, Falun
- Bilaga 2 Enkät sammanställning av svar:
Utvärdering av förarbetet inför en eventuell omarrondering i Sågen - Gopa.

Plan för markägarmöten Sågen - Gopa, Falun

Markägarmöte 1 - 2022-11-28

- Uppstartsmöte, diskussion tidsplan + innehåll förarbete. Info om markägare till referensgrupp och väggrupp. Lantmäteriet deltar, information och frågor.

Markägarmöte 2 - 2023-01-16

- Projektplan, natur-, kulturmiljö och sociala värden, val av markägarrepresentant och väggruppsmedlemmar. Inventerare och vägspecialist deltar.

Markägarmöte 3 - 2023-02-20

- Geografiska avgränsningar del I, jakt & fiske, viltvårdsområde

Markägarmöte 4 - 2023-03-27

- Öppet möte, markägarnas önskemål?

Markägarmöte 5 - 2023-05-08

- Generationsskifte, uppdelning samägande, samfälligheter, dödsbon.
- Information om barkborrar.

Markägarmöte 6 - 2023-07-10

- Sommarmöte för "hemvändare" + övriga markägare, sammanfattning av vårens möten + öppet för förslag från markägarna

Markägarmöte 7 - 2023-08-21

- Lantmäteriet informerar – hur går en omarronderingsförrättning till?
- Geografiska avgränsningar del II

Markägarmöte 8 - 2023-09-25

- Ekonomi, juridik, skatter kopplat till omarrondering.
- Info om röstningsförfarande för beslut om ansökan, fullmakter

Markägarmöte 9 - 2023-10-23

- Resultat från inventeringar, väggruppen redovisar + diskussion
- Info om röstningsförfarande för beslut om ansökan, fullmakter

Markägarmöte 10 - 2023-11-13

- Uppsamlingsmöte, sammanfattning av förarbete
- Öppet för förslag från markägarna

Omröstning för beslut om ansökan 2023-12-03, söndag kl. 15.00

- Omröstning i bystugan för beslut om att lämna in en ansökan om omarronderingsförrättning till Lantmäteriet eller inte.

Om ingen ansökan lämnas in avslutas förarbetet och utvärdering görs.

2024-02-04, söndag kl. 15.00

→ Genomgång och godkännande av eventuell ansökan.

2024-02-12

→ Undertecknande av eventuell ansökan, för inlämning till Lantmäteriet.

Enskilda samtal

→ Tider för enskilda samtal med representant från Länsstyrelsen erbjuds de markägare som vill under perioden februari till oktober 2023.

Digitala möten via Skype - tre tillfällen

För personer bosatta långt från sin fastighet eller som av andra skäl inte kan delta på mötena i bystugan erbjuds rent digitala möten vid tre tillfällen:

2023-02-22

→ Sammanfattning av markägarmöte 1 – 3, öppet för frågor

2023-09-27

→ Ekonomi, juridik, skatter, generationsskifte, dödsbon, samfälligheter
→ Info om röstningsförfarande för beslut om ansökan, fullmakter

2023-11-15

→ Sammanfattning av förarbetet, öppet för frågor

Markägarmötena genomförs på måndagskvällar, de digitala mötena på onsdagskvällar. Några beslutsmöten genomförs på söndagar för att så många markägare som möjligt ska kunna delta.

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Utvärdering av förarbetet inför en eventuell omarrondering i Sågen Gopa

Totala antalet respondenter: 45

Hur upplevde du generellt förarbetet med de olika markägarmötena i Sågen Gopa bystuga?

Antal svar: 41

Bra	35 svar	85,4%
Dåliga	2 svar	4,9%
Vet ej	4 svar	9,7%

Har du haft möjlighet att säga din åsikt och framföra dina synpunkter under förarbetet?

Antal svar: 44

Ja	44 svar	100%
Nej	0 svar	0%
Vet ej	0	0,0%

Tycker du att Länsstyrelsen har lyssnat på dig under förarbetet?

Antal svar: 44

Ja	35 svar	79,6%
Nej	6 svar	13,6 %
Vet ej	3 svar	6,8%

Har du under förarbetet fått tydlig information om vad en omarronderingsförrättning innebär?

Antal svar: 43

Ja	41 svar	95,4%
Nej	1 svar	2,3%
Vet ej	1 svar	2,3%

Är det något du har saknat under förarbetet som borde ha varit med? Till exempel temaområde, information eller annat.

Antal svar: 42

Ja	7 svar	16,7%
Nej	24 svar	57,1%
Vet ej	11 svar	26,2%

Om du har svarat ja på ovanstående fråga – vad i sådana fall?

Antal svar: 8

Klara besked om omfattningen av omarronderingen.

Kanske vi fått höra på skogsägare som har genomfört skogsarrondering redan.

Dålig information om den verkliga kostnaden från Lantmäteriet.

Kostnaden för skogsbilvägen.

Kostnaderna vägar fick vi inget bra svar på. Man kunde i princip få mycket mark efter en "ny" väg vilket skulle innebära stora kostnader.

Att ni inte lyckats övertyga nejsägarna

Allt var bra.

Vägfrågan borde tagits upp tidigare då hade kritik slutet omarrondering generellt kunnat undvikas. tagit in andra varit med omarrondering och fram.

Kanske om vi fått höra på skogsägare som har genomfört skogsarrondering redan.

Dålig information om den verkliga kostnaden från Lantmäteriet.

Kostnaden för skogsbilvägen

Kostnaderna för vägar fick vi inget bra svar på. Man kunde i princip få mycket mark efter en "ny" väg vilket skulle innebära stora kostnader.

Att ni inte lyckats övertyga nejsägarna

All information var bra.

Vägfrågan borde tagits upp tidigare då hade kritik på slutet av omarrondering generellt kunnat undvikas. Kanske tagit in andra som varit med om omarrondering och fått fram positiv aspekter.

Är det något möte som har känts överflödigt? Du kan kryssa i flera alternativ.

Antal svar: 12, Valda alternativ: 23

Upptaktsmöte, Lantmäteriet deltog. 2 svar 16,7%.

Projektplan, natur-, kulturmiljö och sociala värden, markägarerepresentant väggrupp. Inventerare vägspecialist deltog. 1 svar 8,3%.

Geografiskavgränsningar del I, jakt & fiske, viltvårdsområde. 3 svar 25,0%.

Öppet möte, markägarnas önskemål? generationskifte, uppdelning samägande, samfälligheter, dödsbon, barkborrar. 1 svar 8,3%.

Sommarmöte sammanfattning av vårens möten. 9 svar 75,0%.

Lantmäteriet: hur går en omarronderingsförättning till? 0 svar 0,0%.

Geografiskavgränsningar del I. 1 svar 8,3%.

Ekonomi, juridik, skatter kopplat till omarrondering. 1 svar 8,3%.

Om röstningsförfarande för beslut om ansökan, fullmakter. Resultat från inventeringar, väggruppen. Resultat från inventeringar, väggruppen. 1 svar 8,3%.

Upsamlingsmöte, sammanfattning av förarbete. 4 svar 33,3%.

Vilka möten har varit mest givande? Du kan kryssa i flera alternativ.

Antal svar: 30, Valda alternativ: 143

SVAR	ANTAL	PROCENT
Uppstartsmöte, Lantmäteriet deltog.	17	56,7 %
Projektplan, natur-, kulturmiljö och sociala värden, markägarerepresentant och väggrupp. Inventerare och vägspecialist deltog.	13	43,3%
Geografiska avgränsningar del I, jakt & fiske, viltvårdsområde.	11	36,7%
Öppet möte, markägarnas önskemål?	11	36,7%
Generationsskifte, uppdelning samägande, samfälligheter, dödsbon, barkborrar.	13	43,3%
Sommarmöte sammanfattning av vårens möten.	6	20%
Lantmäteriet: hur går en omarronderingsförrättning till?	22	73,3%
Geografiska avgränsningar del II.	10	33,3%
Ekonomi, juridik, skatter kopplat till omarrondering.	18	60%
Om röstningsförfarande för beslut om ansökan, fullmakter. Resultat från inventeringar, väggruppen.	14	46,7%
Uppsamlingsmöte, sammanfattning av förarbete.	8	26,7%

All information har gått ut via brev, hade du önskat informationen på annat sätt?

Antal svar: 43

Ja – via e-post	12 svar	27,9%
Ja – via webben	1 svar	2,3%
Nej	29 svar	67,5%
Vet ej	1 svar	2,3%

Under förarbetet erbjöds du enskilt möte med handläggare från Länsstyrelsen. Vad tyckte du om den möjligheten?

Antal svar: 43

Bra	39	90,7%
Dåligt	0	0,0%
Vet ej	4	9,3%

Ni markägare valde en markägarerepresentant. Tycker du att representanten har bidragit till att markägarkollektivets intressen beaktats under förarbetet?

Antal svar: 43

Ja	4 svar	9,3%
Nej	6 svar	14%
Vet ej	33 svar	76,7%

Under förarbetet utsåg ni markägare en väggrupp som analyserade förutsättningarna för befintliga och nya skogsvägar. Tycker du att väggruppen har haft en viktig roll?

Antal svar: 41

Ja	25 svar	61%
Nej	3 svar	7,3%
Vet ej	13 svar	31,7%

Har du besökt omarrondering.se samt bysidan på webben för att följa och få information om arbetet?

Antal svar: 41

Ja	27 svar	65,9%
Nej	14 svar	34,1%
Vet ej	0 svar	0%

Vi har erbjudit digitala möten. Få har deltagit, vad är anledningen till det låga deltagandet tror du?

Antal svar: 27

Ålderstrukturen på skogsägarna.

Ointresse av sin mark.

Tror att det kan ha att göra med ålderstruktur, dvs alla äldre är inte vana med digitala möten. Tycker dock att det är bra att erbjuda möjligheten även fortsättningsvis. Och bor man annan ort och kanske har bara en liten andel mark kanske.

Många gamlingar.

vet ej.

Ovana vid digitala möten, många äldre människor. Har deltagit på ett digitalt möte, fungerade bra.

Vet ej, men en utmaning delta när >95% av deltagarna är på plats personligen. Man missar mycket av bruset runt omkring mötet.

Är man intresserad vill man nog delta personligen på mötena för få information.

Behovet fanns inte.

På grund av rätt hög ålder, som ej är insatt hur man får ut så mycket som möjligt.

Den som inte deltar bryr sig inte Lyssnar bara på nej-sägare Därav resultatet.

Vi i Gopa kanske är mer analoga än digitala?

Svårt koppla upp sig vid möten.

Målgruppen varken van eller kunnig i den nya digitala tekniken.

Svårt att veta, men många har nog gått in i processen med en bestämd negativ uppfattning om omarronderingen och då har de inte varit intresserade.

Dom som har varit intresserade har varit på plats.

De flesta har ingen erfarenhet av att delta i digitala möten. Och kanske är rädda för att delta. Var med på två, men det förelåg tekniska svårigheter som påverkade värdet av mötena digitalt.

Vet ej, jag själv har deltagit några gånger digitalt

ointresse

Kunskap. Deltog på något möte.

vet ej

vet ej

Har själv deltagit digitalt vid ett flertal tillfällen. Den digitala möjligheten har fungerat bra när det varit helt digitalt men däremot svårt att höra när det varit hybrid.
Kan bara prata för mig själv och jag har varit på alla möten fysiskt.
Dålig mottagning svårt att höra vad som sades. Bättre information i bystugan.
Vi har varit med på de fysiska mötena.

Vi har haft mötestid på måndagar klockan 18.00. Hur har dag och tid fungerat för dig?

Antal svar: 43, Valda alternativ: 43

Bra	36 svar	83,7%
Dåligt	5 svar	11,6%
Vet ej	2 svar	4,7%

Hur har du upplevt Lantmäteriets medverkan under förarbetet?

Antal svar: 43

Bra	30 svar	69,8%
Dåligt	6 svar	13,9%
Vet ej	7 svar	16,3%

Hur har du upplevt Skogsstyrelsens medverkan under förarbetet?

Antal svar: 40

Bra	23 svar	57,5%
Dåligt	3 svar	7,5%
Vet ej	14 svar	35%

Har du några förslag på hur förarbetet kan utvecklas?

Antal svar: 21

Fokus på fördelar med omarrondering samt personliga samtal med negativa krafter.
Lantmäteriet ska före omröstningen presentera gränser och undantag. Gränserna ska man vara skriftligt garanterad. Då tror vi att det hade blivit ett annat resultat. Man kan inte rösta på något som man inte vet förutsättningarna för.

Alla måste få ha sin åsikt. Tyvärr blir det lite både att vissa hörs mer än andra och även ett visst gruppträck hur man ska tänka.

Jättebra med den kunskap om vilka fördelar en omarrondering ger. Kanske behöver man lyfta fram egna vinster ännu mera. Nu kändes det som att det blev att handla om enbart kostnader. Tror också att man måste få mer klarhet kring hur undantag hanteras, göra det mer flexibelt, enkelt och redan innan valet om en omarrondering veta att man kan få undantag om särskilda delar av sin mark.

För mig hade ett snabbare tempo varit att föredra. Mycket upprepningar under processen.

Försök än en gång att få beslut på att förarbetet ska drivas av Länsstyrelsen, Lantmäteriet och skogsstyrelsen som ett gemensamt uppdrag. Då tror jag att många frågor och oro hade lösts upp.

Större gehör för önskemål från större markägare. För stor påverkan från sommarstugeägare. Röstningen gav mindre fastigheter(1 ha) samma rösträtt som en stor fastighet (50) När lantmäteriet undersöker intresset har 50 ha större påverkan än 1 ha.

Det måste gå att få veta mera vad den verkliga kostnaden för vad det kostar pr xxx, Jag tror att de säger nej tack beroende på dåligt redovisat.

De enskilda samtalen borde väl gett en vägledning om ägarnas intresse för sin skog och vilja att behålla eller sälja. Någon sådan redovisning gjordes inte. Det saknade jag.

Helt godkänt!

Undersök redan från början vilket intresse markägarna har för en omarrondering och motiven till varför man har en negativ inställning. Problemet är att man vet vad man har men ej vad man får. Tag med några markägare som berättar hur deras situation förbättrades av tidigare omarronderingar.

Fler smågruppsmöten och individuella möten. Det har rått en koncensus om att man ska vara negativ till omarronderingen,då är det svårt att prata i hela gruppen.

Mer info /utbildning om hur man som markägare kan bidra till rika biologiskt rika skogar.

Tror att det var vägkostnader som fällde förslaget.

Belysa och betona fördelarna med omarrondering ännu mera

Att vägar och båtnadsomr. måste ingå i förrättningen.

vore bättre om Lantmäteriet i ett tidigt skede ritade förslag på hur det skulle komma att se ut efter en omarrondering så att man får en bild av förbättringen.

att vägar och båtnadsområde måste ingå i förrättningen

Utveckla studiet av naturvärden. Som det var nu är det inriktat på områdesskydd och fångar inte alls upp landskapsperspektivet. Särskilt viktigt i ett område som Gopa där de mest unika naturvärdena finns i den stora arealen lövskog på successionsmark blandat med ännu brukad småskalig kulturmark och inslag av äldre barrdominerad skog.

Minst 5 ha

Måste involvera Lantmäteriet mer.
Gemensamt uppdrag.

Lantmäteriet borde nog varit med mera och tidigare.

Vilka positiva sidor ser du med omarrondering?

Antal svar: 30

Ordning och reda samt bra arrendering av skiften.

Små skiften blir sammanslagna och de som inte är intresserade av sin mark kanske väljer att sälja sin mark.

Det mest positiva är ju att man får ett mer samlat innehav av mark vilket är ju en klar vinst både arbetsmässigt och ekonomiskt.

Bra för svensk skogsnäring.

enklare bruk.

Grundläggande tanken är god och förståelig.

Ekonomisk ur ett längre perspektiv.

Med tanke på hur skiftena ser ut i Lofsbergsområdet är det mycket trist att det blev ett nej.

För mig personligen inga.

Kan ge bättre möjligheter att få ut avverkad skog till väg och upplag vid väg.

För att få bort alla små bitar och dåligt upprättade rågångar.

Att komma till rätta med skiftesläggningen. Bara titta på kartan så talar den sitt tydliga språk.

En omarrondering hade behövts.

För egen del var det nog att utöka innehavet nära befintliga skiften. Vi har redan gjort markköp av nära befintliga skiften. Lantmäteriet tar bra betalt vilket ju motiverar eget initiativ av sammanslagning. Subventionera Lantmäterikostnader så fixar det sig självt.

Bra för oss småägare med splittrade områden.

Jag har varit med i två tidigare omarronderingar och har sett de förbättringar som skett. Visa på de goda exemplen när man försöker sälja in konceptet till nya markägare.

Inga alls.

En skogsägare som tänker på längre sikt och inte bara på kortsiktig vinst kan bedriva ett miljövänligt skogsbruk på ett större område.

Att dom som har flera småskifter kan få marken samlad.

Jag har varit med om en omarrondering tidigare. Sammanfattningsvis var resultatet bra.

Däremot hur jag blev behandlad av Lantmäteriet var riktigt dåligt. Det är nog sådant som gör att många är emot omarrondering idag.

Ser fördelar med omarrondering. rätt väg gör skogsbruket.

Betydligt bättre sammanhållna fastigheter, vilket underlättar bl a skogsbruk.

Att man får samlad mark.

lättare att transportera ut virke.

att man får samlad mark.

Möjligheten för markägare att få ett markinnehav som passar bättre med önskemålen.

Kartläggning av värden.

Byte till större fastigheter till lägre kostnader.

Större sammanhängande fastigheter.

Fantastisk möjlighet för särskilt mindre markägare med splittrat ägande att få dessa bättre samlad som främjar effektivare brukande, som dessutom delvis finansierat staten. Synd att det inte blev av.

Jag är både ledsen och besviken att det inte blev någon omarrondering.
Hela byn hade tjänat på en omarrondering.
Bara att beklaga, men tyvärr får väl aldrig jag vara med på detta igen.
vet ej
Bara positiva vilket borde betonats mera.

Vilka negativa sidor ser du med omarrondering?

Antal svar: 34

Risken att förlora fastighetsnära mark, risk för minskad areal samt kostnaden kan överstiga vinsten om nuvarande arrendering är bra.

Man kanske förlorar den mark man har valt att köpa och har skött om.

Onödiga kostnader.

Tror att bristen på flexibilitet skrämmer människor - blir mer en känsla av att man blir i händerna på en myndighet som ska bestämma - och dessutom inte veta i förväg om man får göra de undantag man önskar.

Det är ju dessutom en stor kostnad - framför allt om du är äldre och inte kan se att du kan räkna hem kostnaden utan kanske måste ta ett lån för att kunna betala, samtidigt som du kanske ändå vill fortsätta ha din mark kvar.

Betydande kostnader för större markägare.

Lägg därtill ganska höga kostnader för dem som "drabbas" av ytterligare kostnader för skogsbilvägar.

inga.

Man kan förmodligen bli av med en bit mark som man inte vill byta bort/avyttra. Det har känts som en skräck. Kostnaderna för omarrondering är höga och kan reultera i en stor virkesförsäljning med kalhyggen som följd, vilket skulle påverka natur och djurmiljö negativt.

Ekonomisk osäkerhet ur ett kortare perspektiv.

t ex vägfrågan.

Förhoppningsvis inga alls.

Man vet vad man har men inte vad man får när man har skött sitt eget efter hur skog ska skötas.

Att man med tvång kan bli fräntagen skog. Länsstyrelsen och Lantmäteriet borde ta fram förslag där båda "säljare" och "köpare" är vinnare och godkänner "bytet" av mark.

Vissa utomstående propsar på att få bästa skogen bara för penningplacering.

De dåligt redovisning av den totala kostnaden.

Kostnader.

se föregående.

Mellan raderna insåg jag att vi var helt i händerna på Lantmäteriets godtycke. Länsstyrelsens svar på mina frågor var : Jag förstår din inställning.

Inga.

Egentligen inga, men att övertyga "gamla markägare" att lämna det man har och få något som man ej vet, det är en större process än vad de flesta tror.

En stor kostnad för skogsbilvägen, som inte kommer att betala sig förrän om många år.

Det finns risk för att skogsägare med stora områden kalhugger för att maximera sin vinst och för att betala skogsbilvägen.

Kostnad. Alla kan ju inte få sina önskemål infriade.

Det är svårt att få igenom sina önskemål.

Underlättar storskaliga avverkningar och brukandemetoder.

Den bakomliggande skogspolitiken idag är ju att ge stor avkastning till skogsägarna på kort sikt.

Ett långsiktigt skogsbruk måste ha maximal biologisk mångfald som mål och en mångsidig användning av skogen. Vi vet inte idag vilka behov samhället har om 100 år.

Inga.

man får inte behålla all mark.

risk att bli av med betesmark.

man får inte behålla all mark.

Risk för försämring av natur-, kultur- och upplevelsevärden när brukandet av den gamla bondeskogen blir mer rationellt. Särskilt om förrättnings- och vägkostnader ska finansieras med avverkningar.

Höga kostnader för markägare, även för dem som inte får så stor nytta av omarrondering.

Kostnad.

En röst per fastighet när vi röstade.

Kan bli av med mark man vill ha kvar.

Viss osäkerhet om utfallet.

Det är kostnaden som det faller på.

Stelbent.

På sikt inga, en nödvändighet.

För dyra kostnader.

Vilka faktorer har mest påverkat din inställning till omarrondering?

Antal svar: 32

Möjligheten att få behålla fastighetsnära mark.

Vi är nöjda med den mark vi har, vi har köpt fastigheten som den ser ut och är nöjda med den.

Vi är rädda för att förlora marken närmast gården, då inga garantier ges.

Jag är i grunden positiv - men tror att man skulle vinna på en större flexibilitet och mer info om den personliga vinningen innan man tar beslut i omröstningen.

Möjlighet till justering av markinnehavet.

Möjlighet att välja bort mark.

Se ovanstående.

Ekonomisk osäkerhet ur ett kortare perspektiv.

Inga arvingar.

+sidan, det kan bara bli bättre

- sidan Projektet har tyvärr inte mandat att ta beslut i några frågor av "Hur kan det komma att se ut?"

Lika som ovan.

Framgår av ovanstående.

Att få bättre struktur på min skogs mark och att få det mera samtb man får lättare att sköta skogsinnehav.

sammanföringar till större enheter.

Viss osäkerhet.

Kostnaden.

Ekonomin. Pengarna har jag men ser inte fördelen med omarronderingen. Inte ens min nästa generation kommer dra nytta av en omarrondering och många Gopingar har själva strävat efter och erhållit enhetliga skogsinnehav.

Att få mina skiften samlade.

Min erfarenhet från de tidigare omarronderingarna jag deltagit i.

De personliga mötena med Länsstyrelsen, ett på nätet och ett i byastugan.

Kostnad. Har personligen inget att vinna på en omarrondering. Tidigare erfarenheter.

Rågrannars inställning.

Att få ihop ett splittrat innehav till ett bättre.

Att utveckla/bevara den biologiska mångfalden.

Möjligheter att sälja sin skogslott.

Se ovan under positiva sidor.

Att inte länsstyrelsen ville bidra till väg och båtnadsförrättningar.

Hade helt klart varit "för" om jag fått reda på en kostnad för alltihopa. (vägar, förrättningskostnad befintliga vägar, och hur mycket jag skulle fått efter nya vägar.) att inte länsstyrelsen ville bidra till väg och båtnads förrättningar.

Möjligheten att bo i, bevara och utveckla ett landskap med höga natur- och kulturvärden på landskapsnivå.

Oklarheter vad avser undantag.

Inga besked avseende totalkostnad för omarrondering och vägar.

Bättre fastighetsbildning till reducerat pris.

Fantastisk möjlighet för särskilt mindre markägare med splittrat ägande att få dessa bättre samlat som främjar effektivare brukande, som dessutom delvis finansierat staten. Synd att det inte blev av.

Det mesta kan bli bättre inklusive vägfrågan.

Synpunkter från fastighetsägare har inte fått något resultat under mötena, eller vid möte med handläggare

Vi har fått bra information och sett fördelarna inför generationsskifte, katastrof med våra småsnuttar.

Påverkade förarbetet din inställning till omarrondering?

Antal svar: 44

Ja, mer positiv efteråt	16 svar	36,4%
Ja, mer negativ efteråt	5 svar	11,4%
Nej, lika som innan	20 svar	45,4%
Vet inte	23 svar	6,8%

Har du ytterligare synpunkter du vill delge oss? Skriv gärna här nedan.

Antal svar: 14

Vad behövs för att vända en opinion där merparten av deltagarna är äldre??

Det är den frågan som man måste lösa, många "vill ha det som förr".

Fokus tidigt i projektet på personliga samtal med nyckelpersoner tror jag hade fungerat.

Egentligen tycker jag nog att röstningsförfarandet är ändå lite märkligt. Om jag ensam äger en fastighet på säg 30 hektar så har jag en röst. Om grannen har en fastighet på 5 hektar där man är 10 delägare så har de 10 röster. Det uppmuntrar ju till att röstfiskning hos gamla fastrar och mostrar som kanske inte alls har koll.

Mycket ambitiöst och bra arbete.

Geografiska avgränsningar kunde ha beslutats före omröstningen, då hade jag röstat annorlunda.

Tacksam om vi får ta del av den här utvärderingen.

Tack för ett bra utfört arbete!

Bra jobbat av er i projektet. Heder och beröm till Martin Persson för hans kunnande och tålamod.

Fungerar inte att synpunkter ska framföras i en stor grupp.

Från enskilda samtal bör det vara möjligt att ta fram ett förslag som vinner gehör.

Förarbetet har skötts helt utmärkt.

Som minsta areal kunde man ha 5ha, inte som nu 0,5 ha.

Den som hade hand om vägar var för otydlig.

Nöjd för övrigt, beklagar utfallet.

Sänk Lantmäterikostnaderna. Jag vill inte se Gopa tömmas på träd för att kompensera Lantmäteriets hutlösa priser.

Jag har inget behov av att vara anonym.

Jag tycker att ni ska ha med den första röstningsregeln som ni hade där de som inte röstar räknas som ja-röster.

Sedan tycker jag att man max får ha med sig en fullmakt.

Om röstningen:

1. Tycker att det ska vara en röst per fastighet.

2. De som redan har bra arrondering som kan undantas ska inte få rösta. Men garanteras att de inte blir med.

3. Ev. borde röstningen vara lika som den röstning Lantmäteriet har.

Ändrar ni röstningsförfarandet på det viset kanske resultatet blir annorlunda.

Tråkigt att de som redan har bra arrondering stoppar de som behöver omarrondera.

Ni har gjort ett ambitiöst förarbete. För mig spelar inte inkomsterna från skogen särskilt stor roll alls.

Att röstningen skulle förrättas på annat vis. Till exempel areal + antal ägare. och jag efterlyser inmätning av befintliga gränser i naturen som utlovades.

Vore bra om man kunde få reda på om större skiften kan bli urtagna innan röstning.

att röstningen skulle förrättas på annat vis. Till ex areal+ antal markägare. och jag efterlyser inmätning av bef. gränser i naturen som utlovades.

Har inte varit på möten, men fått bra bemötande då jag ringt kontaktpersoner. Vår mark ligger så till att den varken odlas eller har så mycket skog. Vi har all mark inom tätbebyggt område.

Intresset för omarrondering har varit lågt här. Har därför inte svarat på alla era frågor.

Förarbetet har varit lärorikt.

Väldigt bra och ambitiöst genomfört förarbete, trots utfallet. Kan inte se hur det skulle kunnat göras på annat sätt utom att staten ska kunna utfärda någon slags garanti för möjlighet till undantag för enskilda fastigheter, vilket jag förstår inte möjligt.

Vi tar det på nästa utvärdering!

Skogen kommer ej att bli svensk i forts.

Martin gjorde ett fantastiskt jobb.

Tråkigt att omröstningen avgjordes av fullmakter från skogsägare som inte ens tagit del av informationen.

Tycker förarbetet fungerat bra. Har inget att klaga på. Vi har blivit tillräckligt informerade, så det beror inte på er att det tyvärr blev ett nej.

Länsstyrelsen
Dalarnas län

www.lansstyrelsen.se